

«Халел Досмұхамедұлы атындағы №35 орта мектебі» КММ
Педагог-психологтың 2023-2024 оқу жылына арналған
аналитикалық есебі

Педагог-психологтың 2023-2024 оқу жылындағы жұмысындағы басты мақсат – оқу процесін психологиялық қамтамасыз ету.

2023-2024 оқу жылында келесі міндеттер қарастырылады:

1. Білім беру ұйымының даму бағдарламасын іске асыруға қатысу, білім беру ұйымының мониторинг жүйесіне қатысу, білім беру ұйымындағы инновациялық және эксперименттік жұмыстарға қатысу.
2. 1, 5, 10 сынып оқушыларының бейімделуін зерделеу және көмектесу.
3. Мектептегі психологиялық қолдау.
4. Болашақ бірінші сынып оқушыларының мектептегі білім алуға психологиялық дайындығын анықтау.
5. Оқытуында және мінез-құлқында қиындықтары бар баланы тәрбиелеу стратегиясын таңдауда отбасыларға кеңес беріп, қолдау көрсету.
6. Әлеуметтік жағынан аз қамтылған отбасы балаларымен жұмыс жасау және оларға психологиялық көмек пен қолдау көрсету.
7. Оқыту, мінез-құлық және тұлғааралық қарым-қатынас мәселелері бойынша мұғалімдерге кеңес беру.
8. Аналитикалық қызметте ақпараттық технологияларды қолдану.
9. Білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың психологиялық сауаттылығын арттыруға ықпал етуді жалғастыру.

Психологиялық іс-шаралар бірнеше бағытта жүргізілді:

- диагностикалық бағыт;
- түзету-дамыту бағыты;
- кеңес беру бағыты;
- психологиялық білім беру;
- әдістемелік жұмыс.

Психологиялық диагностикаға арнайы әдістерді қолдану арқылы оқушыларды топтық және жеке диагностикалау кіреді.

Диагностика педагог-психологтың жылдық жұмыс жоспары, ата-аналардың, әкімшіліктің, мұғалімдер сұраныстары бойынша жүргізілді.

Диагностикалық жұмыстың мақсаты - балалардың жеке психологиялық ерекшеліктері туралы ақпарат беру. Мұндай ақпарат олармен жұмыс істейтіндерге - мұғалімдер мен ата-аналарға өте пайдалы.

2023-2024 оқу жылында оқыту барысында балалардың психологиялық дамуын бағалау әдістері қолданылды. Кешенді жүйелі психодиагностиканы жүргізу мектептегі тәрбие жұмысының тиімділігін балалардың психологиялық дамуында алға жылжуына қаншалықты ықпал ететіндігі тұрғысынан бағалауға мүмкіндік береді.

Алынған диагностикалар келесі жұмыстарды құруға мүмкіндік берді:

- түзету және дамыту сабақтарын қажет ететін «тәуекел тобындағы» оқушыларды анықтау;
- жеке және топтық түзету-дамыту сабақтарын өткізу;
- оқушылардың диагностика қорытындысы бойынша мұғалімдер мен ата-аналарға ұсыныстар дайындау.

«Диагностикалық бағыт» бойынша жүргізілген жұмыстар:

1. Мектеп оқушыларының тәрбиелік іс-әрекетін қалыптастырудың психологиялық диагностикасы. Қалыптастыру деңгейін зерттеудің мақсаты: мектеп оқушыларының

жалпы тәрбиелік іс-әрекетінің қалыптасу деңгейінің жағдайы мен динамикасы туралы объективті ақпарат алу.

2. 1,5,10 сыныптарға бейімдеу. Зерттеу мақсаты: оқушылардың мектепке бейімделу деңгейін анықтау.

Мұғалімдер, ата-аналар және мектеп әкімшілігі зерттеудің психологиялық диагностикасының нәтижелерімен, сондай-ақ даму деңгейін зерттеу нәтижелерімен танысты.

Психологиялық диагностика нәтижелері бойынша психолог мұғалімдерге, ата-аналарға оқушылармен жұмыс жасау бойынша ұсыныстар мен жеке кеңестер берді.

3. Оқушылардың әмбебап тәрбиелік іс-әрекетін қалыптастырудың психологиялық диагностикасы. Жалпыға бірдей тәрбиелік іс-әрекеттің қалыптасу деңгейін зерттеудің мақсаты: Бастауыш мектеп оқушыларының әмбебап тәрбиелік іс-әрекетінің қалыптасу деңгейінің жағдайы мен динамикасы туралы объективті ақпарат алу.

4. 4-сынып оқушыларының жалпы білім беретін мектепке көшуге дайындығына психологиялық диагностика. Диагностиканың мақсаты: балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес даму деңгейін анықтау; қауіпті балаларды анықтау; педагогтар мен ата-аналарға орта мектепке көшу кезінде қиындықтарға тап болған балаларға көмек көрсету бойынша ұсыныстар беру.

Мұғалімдер, ата-аналар және мектеп әкімшілігі 4-сынып оқушыларының орта білім беру деңгейіне көшуге дайындығын зерттеудің психологиялық диагностикасының нәтижелерімен танысты.

Қорытынды: Жүргізілген психодиагностикалық жұмыстарды бағалай отырып, қол жетімді әдістер мен өзіміздің кәсіби біліміміз мектеп оқушыларында кездесетін әртүрлі проблемаларды дәл және толық анықтауға мүмкіндік береді деп қорытынды жасауға болады. Болашақта тиімдірек диагностикалау үшін диагностикалық әдістер банкіні толықтыру және жаңарту қажет.

Педагог-психологтың түзету-дамыту жұмысы.

Психодиагностикалық іс-шаралардың нәтижелері бойынша, сондай-ақ ата-аналар мен мұғалімдердің өтініштері бойынша жеке және топтық түрде түзету-дамыту жұмыстары жүргізілді:

1. Оқу жылы ішінде мектепке бейімделуде қиындықтарға тап болған балаларға көмек көрсетуге бағытталған түзету-дамыту жұмыстары жүргізілді. Қиындықтар оқушылардың жүріс-тұрысында, оқуда, тұлғааралық қарым-қатынаста және балалардың әл-ауқатында көрінеді.

1, 5,10-сынып оқушыларымен түзету-дамыту сабақтарын өткізгеннен кейін, оқушылардың оқу жағдайына, мұғалімдерге, сыныптастарына үйренгендігі туралы қорытынды жасауға болады, бұл бейімделу процесінің жақсарғанын көрсетеді.

Ата-аналар мен мұғалімдердің өтініші бойынша топтық және жеке түзету-дамыту жұмыстары түрінде көмек көрсетілді.

2. 2023-2024 оқу жылында «Конфликт дегеніміз не? Конфликті жағдайдан шығу жолдары» тақырыптарында кеңес беру жұмыстары жүргізілді. Мақсаты: оқушылардың «конфликт» түсінігімен және конфликттік жағдайдан шығу жолдарымен таныстыру. Оқушыларда конфликттік құзыреттілік пен толерантты мінез-құлық қабілетін қалыптастыру.

3. Бекітілген жоспарға сәйкес инклюзивті білім алатын оқушылармен жұмыс жүргізілді. Инклюзивті білім алатын балалармен қызметтің негізгі бағыттары: психодиагностикалық жұмыс; түзету-дамыту жұмыстары; консультативтік жұмыс; тәрбиелік. Диагностикалық тексеру кезінде алынған мәліметтерді талдағаннан кейін қорытынды жасалып, ата-аналар мен мұғалімдерге ұсыныстар беріледі. Диагностикалық нәтижелер мектеп мұғалімдері мен ата-аналарға, сынып жетекшілерге таныстырылады.

4. Жоспарға сәйкес педагог – психологтармен барлық тіркеу түрлеріне қабылданған оқушылармен жеке түзету-дамыту жұмыстары жүргізілді. Мектеп ішінде тіркелгеннен

кейін есепте тұрған оқушылардың эмоционалдық-еріктік сферасы мен жеке ерекшеліктеріне психологиялық диагностика жүргізілді; психологиялық мінездемелер жазылып, девиантты мінез-құлықтың себептерін анықтау. Өзін-өзі тану мүмкіндіктерін кеңейту және деструктивті сананы дамыту мақсатында оқушылармен түзету-дамыту сабақтары өткізілді. Сондай-ақ оқушылармен тиімді қарым-қатынас дағдыларын, ұтымды шешім қабылдауды және қылмыс қаупі бар жағдайларда жауапкершілікті мінез-құлықты дамыту мақсатында құқық бұзушылықтың алдын алу мәселелері бойынша кеңестер берілді. Оқушылардың жылдық жоспары бойынша оқу мотивациясын анықтау мақсатында диагностикалық жұмыстар жүргізілді. «Мен және менің іс-әрекетім», «Өзін-өзі бағалау және өзін-өзі тәрбиелеу», «Жауапкершілік», «Ішімдік туралы ақиқат пен шындық», «Денсаулық – зор байлық», «Өмірдегі басты мақсатым не?», тақырыптарында ақпарат беру жұмыстары жүргізілді.

5. Оқу іс-әрекетін меңгерудің танымдық процестері мен психологиялық алғышарттарын дамыту: 2023-2024 оқу жылында мұғалімдер мен ата-аналардың тапсырысы бойынша топтық және жеке түзету-дамыту сабақтары өткізілді.

6. Оқу жылында ата-аналардың өтініші бойынша оқушылармен сабақ жүргізілді. Сабақтардың мақсаты агрессиямен және қорқынышпен жұмыс жасауға бағытталды.

7. Өзін-өзі бағалауды, дербестікті, танымдық белсенділікті және өзін-өзі реттеуді (бақылау қабілеті, өз іс-әрекетін бағалай білу) дамыту сабақтары.

Түзету-дамыту сабақтарында оқушылардың психикалық дамуының жағымсыз ерекшеліктері түзетілді. Бұл сабақтар когнитивтік процестерді (есте сақтау, зейін, ойлау, қабылдау, өзін-өзі реттеуді) дамытуға да, эмоционалдық-еріктік сферадағы (агрессия және қорқыныш), сондай-ақ тұлға аралық қарым-қатынас саласындағы мәселелерді шешуге бағытталған. Сабақтар әртүрлі жаттығуларды қамтыды: дамытушылық, ойын, сурет салу және басқа тапсырмалар, сонымен қатар релаксация әдістері. Оқушылардың өзін-өзі бағалауын, өзін-өзі реттеуін, зейінін, ойлауын, есте сақтауын дамытуда оң динамика анықталды. Сабақтардың соңында оқушылардың өзін-өзі бағалауын, өзін-өзі реттеуін, агрессивтілігін, есте сақтауын, зейінін, ойлауын дамыту бойынша психологиялық диагностика қайталанды. Жалпы балалармен жүргізілетін топтық және жеке дамыту жұмыстарын айтарлықтай табысты деп санауға болады.

Оқушылармен жүргізілген түзету жұмыстары бағдарламалардың құрылымында және әдістемелік құрал-жабдықтарда кейбір кемшіліктерді анықтап, сол арқылы түзету жұмыстарын одан әрі жетілдірудің негізгі бағыттарын айқындады.

«Кеңес беру бағыты» бойынша жүзеге асырылды:

- оқушыларды оқыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша оқытушыларға кеңестер беру;
- мектеп оқушыларын тәрбиелеу, эмоционалдық дамыту, оқыту мәселелері бойынша, сондай-ақ балалардың мектепке дайындығы мәселелері бойынша ата-аналармен кеңестер;
- консультациялар- сыныпта және жаңада тұлға аралық қарым-қатынас мәселесі бойынша оқушылармен және олардың ата-аналарына кеңестер;
- топтық психодиагностика нәтижелері бойынша консультациялар.

Кеңес беру барысында проблеманы және оның себептерін анықтау үшін диагностика, негізінен проекциялық әдістерді, диагностикалық әңгімелесуді және бақылауды қолдана отырып жүргізілді.

Жалпы, 2023-2024 оқу жылында жүргізілген консультативтік-кеңес беру жұмыстары айтарлықтай нәтижелі болды және консультативтік қызметтің барлық қажетті міндеттерін шешуге мүмкіндік берді деп санауға болады.

Осылайша, психологиялық көмек көрсетіліп, адамның жеке ерекшеліктеріне, оның нақты мүмкіндіктеріне бағытталған, сонымен қатар оқушыларға, олардың ата-аналарына (занды өкілдері), педагогикалық ұжымға психологиялық кеңес беру арқылы дамыту, тәрбиелеу және оқыту мәселелері бойынша көмек көрсетілді.

Қорытынды. Жалпы алғанда, өткен кезеңде жүргізілген консультативтік-кеңес беру жұмыстары айтарлықтай нәтижелі болды және консультативтік қызметтің барлық қажетті міндеттерін шешуге мүмкіндік берді деп санауға болады.

Педагог-психологтың психологиялық тәрбиесі:

Тәрбие жұмысы үшін педагог психолог келесі міндеттерді қояды:

- оқушылардың психикалық денсаулығын сақтау және нығайту;
- әрбір оқушының өзін-өзі дамыту перспективасында сүйемелдеу;
- барлық деңгейдегі тұлға аралық және топ ішілік қатынастарды дамыту;
- оқыту мен тәрбиелеудің жаңа технологияларын енгізуге байланысты мұғалімдер мен ата-аналарға ақпараттық-әдістемелік қолдау көрсету.

«Психологиялық тәрбие» бағыты бойынша мұғалімдер мен ата-аналарға ұсынымдар дайындалды;

- Мектепте оқуға оқушының психологиялық дайындығы. Мақсаты: болашақ бірінші сынып оқушыларының ата-аналарын мектепке психологиялық дайындық критерийлерімен таныстыру.

- Бірінші сынып оқушыларын мектепке бейімдеудегі қиындықтар. Мақсаты: мұғалімдер мен ата-аналарды балалардың жас ерекшеліктерімен, бейімделу мәселелерімен таныстыру, мектептегі қиындықтарды жеңу бойынша ұсыныстар беру.

- Бастауыш сынып оқушысының өміріндегі күнделікті тәртібі. Мақсаты: ата-аналарды оқушылардың күнделікті тәртібімен таныстыру. Ата-аналарға үй тапсырмасын дайындау бойынша ұсыныстар беру. Ата-аналарды оқушыларды салауатты өмір салтымен таныстыру.

- мектептегі мазасызданудың алдын алу. Мақсаты: мұғалімдер мен ата-аналарды мектептегі алаңдаушылықтың алдын алу және жеңу бойынша ұсыныстармен таныстыру.

Бүкіл оқу жылы бойына педагогикалық психолог психологиялық білім беру бойынша жұмыс жүргізді, оның міндеттерінің бірі психологиялық мәдениетті қалыптастыру және оқу-тәрбие үдерісіне барлық қатысушылардың психологиялық білімдерін қажет етеді.

Бүкіл оқу жылы ішінде психологиялық білімдерді пайдалана отырып, мектеп өмірінің тақырыптық стендтері әзірленіп, жаңартылды.

Осылайша, білім беру үдерісіне қатысушылардың барлығында психологиялық білімге деген қажеттілік және оны өз даму мүддесінде пайдалануға деген ұмтылыс пайда болды.

Педагог-психологтың әдістемелік жұмысы:

2023-2024 жылдары келесі бағыттар бойынша әдістемелік жұмыстар жүргізілді:

- дамытушылық, коррекциялық күнтізбелік және тақырыптық жоспарларды құру.

Ағымдағы жылдың әдістемелік жұмысының нәтижелері:

- а) күнтізбелік және тақырыптық жоспарларды жазу үшін материалдарды іріктеу, талдау және жүйелеу;

- б) топтық және жеке түзету-дамыту жұмыстарын жоспарлау;

- в) оқушыларға арналған дамыту сағаттарды әзірлеу;

- г) ата-аналар жиналысында сөз сөйлеуді жоспарлау;

- д) диагностикалық әдістердің мәліметтер қорын құру.

- Диагностикалық нәтижелерді өңдеу және талдау, оқушыларға, мұғалімдерге және ата-аналарға ұсыныстар дайындау.

- Балаларды дамыту мен тәрбиелеу мәселелері бойынша әдебиеттерді талдау.

- Педагог-психологқа құжаттаманы дайындау.

- Өзін-өзі тәрбиелеуге арналған семинарларға қатысу.

Қорытынды: өткен кезеңдегі әдістемелік қызметті айтарлықтай нәтижелі деп бағалауға болады.

2023-2024 оқу жылындағы педагог-психологтың жұмысын талдау.

I. Педагог-психологтың 2022-2023 оқу жылындағы жұмысындағы басты мақсат – оқу-тәрбие процесін психологиялық қамтамасыз ету – алға қойылған міндеттерді жүзеге асыру арқылы шешілді.

II. Тапсырмалар бойынша қорытынды:

1. Педагог психолог білім беру мекемесінің даму бағдарламасын жүзеге асыруға қатысты, білім беру мекемесінің мониторинг жүйесіне, сондай-ақ оқу орнындағы инновациялық-эксперименттік жұмыстарға қатысты.
2. Болашақ бірінші сынып оқушыларының жеке психологиялық диагностикасы кезінде балалардың мектептегі оқуға психологиялық дайындығы анықталып, балалардың нақты даму деңгейлері анықталды.
3. Оқушылардың бейімделуіне психологиялық зерттеу жүргізілді.
4. Педагог-психолог оқушыларға диагностика жүргізіп, оқушыларға психологиялық қолдау көрсетті.
5. 2023-2024 оқу жылында педагог-психолог бастауыш сыныптардағы «қауіп тобындағы» балалардың тізімдерін жасап, «қауіп тобындағы» оқушыларға психологиялық диагностика жүргізді.
6. Оқу жылы бойы педагог-психолог оқушылардың отбасыларымен және оларға психологиялық қолдау көрсетті.
7. Педагог психолог жеке және топтық консультациялар кезінде ата-аналардың психологиялық сауаттылығын арттыруға үлес қосты.
8. Оқу жылы ішінде педагог психолог мұғалімдерге оқу, мінез-құлық және тұлға аралық қарым-қатынас мәселелері бойынша кеңестер берді.
9. Педагог психолог аналитикалық жұмысында ақпараттық технологияны пайдаланды.

ЖАЛПЫ ЖИЫНЫ:

Орындалған жұмысты талдау мектеп психологы жұмысының таңдалған стратегиясының дұрыстығын көрсетеді. Барлық жұмыс нәтижелері 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспарына, жұмыстың алға қойылған мақсаттары мен міндеттеріне, сонымен қатар барлық бағыттар бойынша сәйкес келеді.

Бүкіл оқу жылы бойы мектеп психологы өз жұмысында оқу процесінің барлық қатысушыларымен жұмыс істеу әдістерінің, формалары мен тәсілдерінің барлық дерлік әдістемелік жинағын қолданды.

Педагог-психолог денсаулық сақтау технологияларын қолданды: автотренинг, релаксация және т.б.

Нәтижесінде барлық жоспарланған іс-шаралар мектеп психологының жоспарына сәйкес өтті. Жүргізілген жұмыстар өзіміздің кәсіби мүмкіндіктерімізді анықтауға, сонымен қатар болашақта өз қызметімізді жүзеге асырудың және кәсіби өсудің негізгі жолдарын анықтауға мүмкіндік берді.

Келесі оқу жылында мұғалімдермен және ата-аналармен жұмысты күшейтуге назар аударып, өткен оқу жылы кезеңіндегі іс-шараларды талдауды ескере отырып, келесі оқу жылында іс-шараларды жалғастыру қажет.

Жүргізілген жұмыстар негізінде педагог психолог келесі 2024-2025 оқу жылына мынадай міндеттер қойды:

1. Тұлға дамуының әрбір жас кезеңінде оқушылардың тұлғалық және интеллектуалдық дамуына ықпал ету бойынша жұмысты жалғастыру.
2. Оқушылардың оқу және бейімделуіне көмектесу.
3. Мектептегі және әлеуметтік бейімделудің алдын алу үшін оқушылармен жұмысты жалғастыру.
4. Психологиялық қолдау.
5. Оқушылардың мектептегі оқуға психологиялық дайындығын анықтау.

6. Танымдық процестерді, психикалық процестердің дамуын, мотивациясын, оқушылардың мазасыздану деңгейін зерттеу.
7. Жеке дамуында проблемалары бар мектеп оқушыларына психологиялық көмек көрсету: жанжал, агрессивтілік, эмоционалдық проблемалар.
8. Суицидтік көріністердің алдын алу, диагностикалау және түзету аспектісінде оқушылардың үйлесімді тұлғасын дамытудың әдістемелік ісін толықтыру.
9. Оқушылардың отбасыларымен өзара әрекеттесу және оларға психологиялық қолдау көрсету.
10. Білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың психологиялық сауаттылығын арттыруға ықпал ету.
11. Ата-аналардың, мұғалімдердің, мектеп әкімшілігінің сұранысы бойынша психологиялық көмек көрсетуді жалғастыру.

Мектеп психологтары: Б.Н.Райымбекова, А.Е. Басагарина